

Кожна епоха має свої позитивні сторони та труднощі

Іван ГЛУШМАН

Сьогодні, 1 вересня, виповнюється 85 років із Дня народження острожанки Ліни Демидюк (на фото). Вона прожила складне життя, у якому були й хороші радісні моменти, а також важкі випробування, небезпечні для життя та здоров'я. Ліна Аполлонівна інколи приходить до редакції нашої газети. Вона ділиться враженнями про деякі статті та події в країні й місті, цікаво розповідає про те, що пережила, зокрема про страшні роки Другої світової війни, важкі повоєнні часи, свою роботу й колег. Судячи зі слів жінки, їй боляче, що нинішнє суспільство не засвоїло уроків минулого, бо нині триває війна на Донбасі. Знаючи про прийдешній ювілей, я запропонував нашій землячці поділитися спогадами про своє життя.

Народилася Ліна 1933 року в селі Стороничому Плужнянського району Кам'янець-Подільської (нині Хмельницької) області. До приходу радянської влади батько Аполлон Остапович мав кузню, пасіку, невелике господарство. У роки Першої світової війни він воював, був у Червоній армії, потім працював на Путилівському заводі в Петербурзі. Коли повернувся додому, більшу частину майна передав у колгосп, бо організував його. Спочатку був комнезамом, потім працював на пасіці. Отримавши там травму, а після неї гангрену, помер у лікарні ще до війни. Мама Віра Андріївна була домогосподаркою. Аби утримувати сім'ю, мали 2 корови, були також свині, садок і земельна ділянка. У сім'ї батьків народилося 5 дітей. На жаль, двоє рано померли. Ліна була наймолодшою, а старшими – брати Феофан і Мефодій.

Після смерті батька сім'я жила дуже важко. Пригадуючи той час, Ліна Аполлонівна каже, що діти й мама (працювала в колгоспі на трудодні) часто голодували. Її і нині боляче, що держава

ми перебули в тітки, а з настанням тепла спорудили землянку. Мама важко працювала в колгоспі на трудодні. Заробляла дуже мало. Навіть були випадки, що віддавала з хати харчі, аби виконати план. Я допомагала мамі, ходила до школи в Плужне. Не було теплої одежі, взуття. Узимку я обморозила ноги.

Після закінчення школи Ліна вступила до Острозького педучилища. Отримуючи там стипендію, дівчина допомагала мамі виживати й навіть із тих грошей платили податки. Здобувши освіту, Ліна Аполлонівна працювала вчителькою історії, піонервожатою, бібліотекарем, майже рік пробула в райкомі комсомолу в Мізочі та селах теперішнього Здолбунівського району. Аби бути ближче до рідного села, Ліна Аполлонівна

нічим людям не допомагала. Перед війною в селі радянська влада почала будувати 5 дзотів. У Стороничах зробили закриту військову зону, з якої примусово виселили селян. Для чого потрібні укріплення в глухому селі, нині Ліна Аполлонівна дивується. Під час війни їх жодного разу не використовували. Родина Трощуків опинилася в Бесарабії. Жили в селі Гнанфель, у німецькій колонії. Там Ліна навчалася й закінчила перший клас.

Коли почалася війна, маму з трьома дітьми та іншими селянами відправили в евакуацію. Майже нічого з домашнього майна взяти не вдалося. Сільські активісти запевняли, що скоро ворога виженуть і всі повернуться додому. Вирушивши з Молдавії, люди дійшли аж до Умані Черкаської області. Там їх догнав фронт. Намагалися рухатися на схід. Під час переїзду залізниці, колона біженців розділилася на дві частини. Одна пішла вперед (там була мама Ліни й брати), а друга, очікуючи поки проїдуть потяги, відстала. Коли почали доганяти своїх, з'ясували, що біля Дніпра підводи потрапили під обстріл і всі біженці загинули. У розпачі люди поверталися на Плужнянщину.

Згадуючи дорогу назад, Ліна Аполлонівна багато розповідала про жахіття, які їй довелося пережити. Люди дуже сильно голодували, мерзли, не раз потрапляли під дощ, їх доймали воші й хвороби. Літнє платтячко дівчини в дорозі перетворилося на суцільне лахміття. Здолавши великий шлях, перед Покровою Ліна з односельцями добралася до Стороничів. До речі, Ліна Аполлонівна має нагороди, як учасник війни і за трудову діяльність, але про це згодом.

– Мене тоді приютила тітка, бо батьківську хату зруйнували під час будівництва дзотів, – пригадує Ліна Демидюк. – Неймовірно великою радістю було повернення до села мами та братів. Зиму

переїхала до Острога. У той час діти війни, які мали навчатися в роки війни, перед призовом до армії не мали освіти. Аби вони її здобули, організували вечірні школи при військкоматі. Для призовників викладали кілька предметів, зокрема мову та математику. Тоді до такого закладу й відрядили Ліну Аполлонівну. Там вона працювала кілька років. Улітку трудилася вожатою в дитячому таборі. Коли спецшкола перестала функціонувати, героїня моєї розповіді деякий час працювала в дитячому будинку, а звідти перейшла в спецшколу на Новому місті. Згадуючи ті часи, моя співрозмовниця зазначила, що була активісткою, цілковито віддавалася роботі. Вона наголосила, що кожна епоха має свої позитивні моменти, а також безліч труднощів і навіть бід. У школі-інтернаті Ліна Демидюк аж до виходу на пенсію була вихователем, а також вела уроки праці для дівчат.

В Острозі Ліна Аполлонівна вийшла заміж за будівельника Віктора Демедюка. На жаль, його вже давно немає серед нас. Разом із ним побудували хату на вулиці Пантелеймона Куліша, виростили трьох дочок. Нині старша Таїсія живе в Житомирі, а дві молодші – Людмила та Мирослава – живуть і працюють в Острозі. Бабуся радіє успіхам 5 внуків та 2 правнучок.

Під час нашої розмови Ліна Аполлонівна багато розповідала про життя за радянської влади, про свою роботу в школах, колег, батьків, родину та чимало іншого. На жаль, усе те не можна вмістити в газетній статті. Вона власноручно написала спогади про бій під час війни червоних партизанів та повстанців біля Стороничів. Можливо, пізніше ми їх опублікуємо. На завершення дякую Ліні Аполлонівні за цікаву розповідь та вітаю її з 85-річним ювілеєм. Від редакції та читачів «Замкової гори» зичу їй здоров'я, довгих років життя, миру, радості від дітей та внуків. ■